

AZ OKTATÁSI ÁGAZATBAN MŰKÖDŐ JÓ GYAKORLATOK NEMZETKÖZI KONTEXTUSA

VÖRÖS ANDREA
PEDAGÓGIAI FEJLESZTŐ

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Kontextus

Lisszaboni stratégia: „az Európai Uniónak a világ legversenyképesebb és legdinamikusabb tudás alapú társadalmává kell válnia.”

Nyitott koordináció (Open Method of Coordination): benchmarking és legjobb gyakorlatok megosztása

EU 2020: oktatás, az innováció és a humán erőforrások fejlesztése, hatékony tudásmenedzsmenten keresztül

Erasmus+: jó gyakorlatok és innovatív megközelítések fejlesztése és átadása az oktatás, képzés és ifjúsági ügyek területén

Kohéziós politika: jó gyakorlat térkép, adatbázisok a források (témák) szerinti legjobb gyakorlatok bemutatására

Mi következik ebből?

- európai/nemzeti döntéshozók
- ágazatok szakmapolitikai irányítása
- fejlesztési források allokációja

Tudásmegosztás, és kiemelten a jó gyakorlatok széleskörű megosztásának támogatása

VALÓSÁG: még azonos intézményben, szakmai munkaközösségben sem valósul meg feltétlenül a jó gyakorlatok megosztása, adaptációja

Nemzetközi példák: stratégia és valóság

1. Factors Influencing the Transfer of Good Practice (University of Sussex, 2006)
2. Észak-ír esettanulmány: a kiterjesztett iskola (extended school) jó gyakorlatai, 2014.

Kérdések, problémák

- Mi a jó gyakorlat?
- Hogyan lehet a jó gyakorlatot azonosítani és átadni?
- Hogyan működik más kultúrában és szakmai kontextusban?
- **Verseny vagy együttműködés?**
- Milyen támogatást kap ezért az intézmény?
- Van időnk ilyesmire?
- Mi van, ha lelkes a pedagógus, de ellenálló a vezetés?
- Ki viszi át a révészt – tudja valaki hogy kell ezt csinálni?
- Az oktatási ágazatban hajlandóak vagyunk egész életen át tanulni?

Mitől GYAKORLAT?

- EGY tanár oktatási tevékenységének EGY része?

vagy

- Teljes felső tagozat oktatási-nevelési programja?

Mit lehet átadni?

- a tanári repertoár egy elemét
- egy alapelvvel (pl. esélyegyenlőség) kapcsolatos megoldásokat
- készségfejlesztéssel kapcsolatos gyakorlatokat
- tantárgy oktatásával kapcsolat gyakorlatot

Mitől JÓ a jó gyakorlat?

- Önértékelés?
- Szakmai felügyelet véleménye?
- Hogyan mérhetőek az eredmények?
 - ✓ MŰKÖDIK
 - ✓ ERŐFORRÁSIGÉNY ÉS EREDMÉNY
 - ✓ TANULÓI ÉS TANÁRI SIKERESSÉG
 - ✓ TANULMÁNYI EREDMÉNYESSÉG
NÖVEKSZIK

DE: nincs definíció!

1. Kapcsolat és bizalom

A kapcsolat fókuszában: tartalmi fejlesztés

Kapcsolat:

- Kipróbált vagy új: nyílt kommunikáció?
- Kivel? Intézmény státusza, hírneve

Bizalom:

- Intézményi problémák feltárása
- Verseny vagy együttműködés

2. Szakmai és intézményi identitás

Originátor/partner \neq Fejlesztő/átvevő

Transzfer \neq Átadás/átvétel

A jó gyakorlat átadása nem lineáris,
egyirányú tevékenység

Kölcsönös együttműködés

Milyen a jó „fejlesztő”?

- Elvárt: magas státusz, jó eredmények, szakmai hírnév.
„Olyan iskolával akarok együttműködni, amelyik a miénknél jobban teljesít. Tudni akarom, miért jobbak az eredményei?”
- **A jó gyakorlatot nem átadásra fejlesztette, csak elérhetővé teszi.**
- „Mestertanárok” részvétele: olyanban bízunk, akinek magának is van osztálytermi tapasztalata, és erre építi a professzionális segítő szerepet.
- Képes prezentálni a jó gyakorlatot.
- Odafigyel a partner igényeire.
- Kölcsönösség az együttműködésben.
- Elérhető!

Milyen a jó „átvevő”?

- Magabiztos
- Vállalkozó típus
- Nyitott az új módszerekre
- Asszertív
- Autonóm

3. Az átvevő részvételére építő jó gyakorlat

„Akkor tudunk jól dolgozni, ha azt a kölcsönös tisztelet atmoszférájában tesszük.”

- Azonosítja az átvevő tanár személyes fejlesztési szükségleteit;
- Világos és teljesíthető célokat fogalmaz meg;
- A folyamatos változás folyamatára épít.

Az időfaktor

A legnagyobb kockázati tényező:

Mihez kell idő?

- A jó gyakorlat létrehozásához:
azonosítás–kidolgozás–kipróbálás–
visszajelzések–korrekció;
- A hatékony átadáshoz;
- Az adaptív átvételhez.

Hogyan adjuk át/vegyük át a jó gyakorlatot? 1.

Tapasztalati tanulás: learning by doing

- együtt-tanítás,
- óralátogatás,
- közös tervezés,
- gyakorlati műhelyek, ahol az átvevő tanár nem megfigyelő, hanem résztvevő/tanuló szereplője a gyakorlatnak

Hogyan adjuk át/vegyük át a jó gyakorlatot? 2.

Reflektív tanulás:

- „Beszéljük meg” – problémák vagy fejlesztési kérdések közös megvitatása
- Szeminárium: elmélet és gyakorlat
- Jó gyakorlat ismertetése
- A jó gyakorlathoz szükséges forrásanyagok megosztása
- Gyakorlati tanácsok
- Érzelmi támogatás a partnernek

Mi szükséges a jó gyakorlatok sikeres átadásához / átvételéhez?

- **Idő:** órarend – pl. tanár-párok, kevesebb óra, helyettesítés rendje, szükségesnél több tanár, képzések beépítése, partnerintézmények közötti egyeztetés;
- **Kommunikáció:** jól kiválasztott résztvevők;
- **Erőforrások** (humán, pénzügyi);
- **Technológia** (a célcsoport IKT készségei nagyon változóak, fontos a személyesség – a tanár tipikusan interperszonális kapcsolatokhoz szokott).

Jó, motiváló, elkötelezett iskolavezetés

- Jó iskolai klíma kialakítása
- Tanuló szervezet
- Tanári kar mobilizálása
- Informális tanulás támogatása
- Hálózatépítés
- Katalizátor legyen!
- Párbeszéd
- Tapasztalt tanárok bevonása
- Forrásteremtés
- Osztálytermi gyakorlatok ismerete
- Külső tudás bevonása

Kérdőív a fejlesztéshez

Kérdések és döntési pontok
meghatározása az alábbi szempontok
szerint (PDCA):

- Iskolai munkaprogramnak, fejlesztési terveknek való megfelelés
- Információk a jó gyakorlatról
- Tervezés
- Tapasztalatok levonása, beépítése

A jó gyakorlatok értékelése, akkreditációja

Nincs formálisan értékelés, akkreditáció

- **Leading Aspect Scheme:** tanúsítás, díj (nincs elutasítás – „*working towards good practice*”)
<http://www.leadingaspectaward.org.uk/>
- Tanfelügyelet azonosítsa (de ne validálja) a jó gyakorlatokat:
<http://www.ofsted.gov.uk/resources/goodpractice>

Ellenőrzés esetén a tanár nem innovatív, hanem biztonságos gyakorlatot mutat be!

Nyitott kérdések

Nem egyértelműek az ok-okozati viszonyok:

- Jó gyakorlatok jó eredményre vezetnek

DE:

- Jó eredmények mögött nincs mindig jó gyakorlat!

Hasonló a hasonlóval?

Ki a nyertese az együttműködésnek?

Halványulnak-e a jó gyakorlat meghatározó elemei az adaptáció során?

„A remény diadala a tapasztalat felett!”

Nemzetközi jó gyakorlat: Észak-Írország, Extended Schools - Nemzeti és ágazati stratégiai programok

Every Child Matters, 2003

Children and Young People Funding Package, 2006

- “...reduce underachievement and improve the life chances of children and young people by enhancing their educational development and fostering their health, well-being and social inclusion through the integrated delivery of the support and services necessary to ensure that every child has the best start in life.”

Extended Schools – schools, families, communities – working together, 2006

- Rászorultsági alapon kiválasztott intézmények (1/3) + **jó gyakorlat forrásintézmények!**
- 5 kiemelt terület: egészség, tanulmányi eredményesség, közösség, biztonság, jólét

Nemzetközi jó gyakorlat: Észak-Írország, Extended Schools – előkészítés, nyomonkövetés, értékelés

Alap kutatás az észak-ír tanfelügyelet által:

- Mitől felkészült egy intézmény?
- A program rizikófaktora

Nyomonkövetés és értékelés:

- Résztvevő intézmények éves beszámoló
- Szakmai felügyelet éves jelentés, értékelés

A fejlesztési programok **folyamatos evolúciója**

Nemzetközi jó gyakorlat: Észak-Írország, Extended Schools – jó gyakorlatok

Egészség:

- Healthy Breaks / Breakfast Clubs / Relax kids / Mindfulness

Tanulási eredményességet célzó tevékenységek:

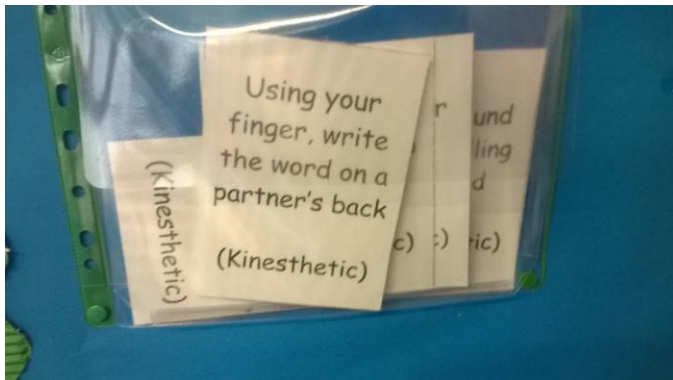
- Busy Bees / Homework Club / Accelerated Reading / Reading Partners. Fun Maths

Aktív állampolgárság:

- School Council; Ír néptánc és nyelv

Iskola és közösség:

- Family Learning Centre; Parents Arts Club, Cookery Club, ICT stb.

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

www.ofi.hu

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE